

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025
Anul de studiu I / Semestrul I

Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	TEOLOGIE
1.3. Departamentul	Artă Religioasă
1.4. Domeniul de studii	MUZICĂ
1.5. Ciclul de studii	ZI
1.6. Programul de studii/calificarea*	MASTER – MUZICĂ RELIGIOASĂ ȘI FOLCLOR MUZICAL

Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Stilistica muzicii bizantine			2.2. Cod disciplină	MMR 101	
2.3. Titularul activității de curs	Conf. Univ. Dr. Petru Stanciu					
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Conf. Univ. Dr. Petru Stanciu					
2.5. Anul de studiu	1	2.6. Semestrul	1/2	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei discipline de aprofundare, DS disciplină de sinteză (opțională)
						DA DA

Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: curs	1	seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28/ sem	din care: curs	14/sem	seminar/laborator	14/sem
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					10
Examinări					10
Alte activități					7

3.7 Total ore studiu individual	72
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite**	4

Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu exista
4.2. de competențe	Cunostințe de teoria muzicii, armonie, forme

Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Cursul se va desfășura într-o sală cu computer/ retroproiector și acces la internet, cu tablă și pian.
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Seminarul se va desfășura într-o sală cu computer/retroproiector și acces la internet, cu tablă și pian.

Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Realizarea unei corelații corecte între textul muzical și configurația sonoră a muzicii stilurilor studiate, pe baza abilităților auditive și de scris-citit muzical dobândite.</p> <p>Evaluarea corectă a elementelor de bază ale tehnicilor clasice de scriitură muzicală a lucrărilor muzicale studiate și a metodelor fundamentale de analiză muzicală</p> <p>Clasificarea argumentată a operelor muzicale, pe baza identificării și descrierii caracteristicilor de gen și ale principalelor perioade stilistice muzicale</p> <p>Recunoașterea și utilizarea corectă și funcțională a elementelor de bază ale tehnicii interpretative (inițiere vocală – cu specific coral - și instrumentală)</p> <p>Organizarea și conducerea muzicală a formațiilor vocale și instrumentale inclusiv prin asistarea tehnică a producțiilor sonore</p>
Competențe transversale	<p>Proiectarea, organizarea, desfășurarea, coordonarea și evaluarea unui eveniment artistic/unei unități de învățare, inclusiv a conținuturilor specifice din programa disciplinelor muzicale</p> <p>Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierahice</p> <p>Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii</p>

Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Recunoașterea, încadrarea și analizarea unui text muzical din punct de vedere stilistic, expunerea într-un limbaj profesional coerent a istoricului și particularităților stilului muzical dat.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Dezvoltarea capacității de a analiza, din punct de vedere stilistic, orice gen muzical aparținând literaturii muzicale din orice perioadă, curent, orientare stilistică muzicală.</p> <p>Identificarea elementelor particulare ale stilului unei lucrări la nivelul limbajului (melodie, armonie, ritm, metrică, sintaxă, formă, elemente particulare specifice), a figurilor retorice, a tiparelor și genurilor caracteristice. Cunoașterea și aprofundarea principalelor particularități ale stilurilor muzicale istorice. Renașterea, Barocul Clasicismul Romantismul, Epoca modernă și contemporană</p> <p>Realizarea cel puțin a unei analize stilistice a unei piese muzicale, ciclului de lucrări, sau a unui gen muzical, specifice fiecărei perioade stilistice studiate.</p>

Conținuturi*

8.1 Curs sem 1		Metode de predare	Observații
Nr.crt.	Stilistică Muzicală		
1	Obiectul disciplinei, definiții. Considerații generale, terminologie, arie de desfășurare și aplicare a stilisticii. Determinantele stilului.	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1

2	Stilul muzicii bizantine – geneză, periodizare, spații culturale	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
3	Stilul perioadei paleobizantine sec. IV-XII - origini și influențe -tipuri de cântare primordiale: cântarea psalmodică, cântarea responsorială Evoluția cântărilor efonetice:	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
4	Cântarea imnică și alleluatică, troparul , condacul, canonul, la: Andrei Cretanul, Ioan Damaschinul, Cosma din Ierusalim, Roman Sirianul Melodie, formule melodice, formule de acordaj, formule cadențiale, structură	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
5	Clasificarea stilurilor de cântare în secolul VIII, Stilul irmologic, Stilul stihiraric Stilul melismatic sau papadic Ioan Cucuzel	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
6	Stilul perioadei medio-bizantine – sec. XIII-XVIII Muzica melurgilor și a maistorilor și avântul stilului papadic.	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
7	Organizarea cântărilor în funcție de glasuri sau ehuri, a genurilor diatonic, cromatic , enarmonic, a stilului de interpretare: irmologic, sihiraric, papadic Melodie, formule melodice, formule de acordaj, formule cadențiale, structură	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
8	Caracteristici ale monodiei medio-bizantine Cântarea recitativă Irmologică Stihirică, Papadică (calofonică)	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
9	Stilul perioadei neobizantine sec. XIX -XX Reforma lui Chrysant de Madytos, Hurmuz Hartofilax, Grigore Levitul Apariția isonului, gândirea verticală Melodie, formule melodice, formule de acordaj, formule cadențiale, structură	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
10	Stilul repertoriului liturgic tradus în limba română de Macarie Ieromonahul, Anton Pann, Dimitrie Suceveanu	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
11	Stilul muzicii bizantine în creații religioase pentru cor a cappella. Compozitori români creatori de Ilucrări religioase corale	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1

12	Stilul muzicii bizantine în creații corale moderne Rezonanțe bizantine în creația enesciană	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
13	Elemente stilistice bizantine în creația corală a lui S. Toduță neoclasice în stil bizantin	Prelegerea, dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
14	Stilul creațiilor contemporane neobizantine (Șt. Niculescu – Axion)		
. Seminar-laborator			
Stilistica Muzicală			
<i>Nr.crt.</i>			
1	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
2	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
3	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
4	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
5	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
6	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
7	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
8	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
9	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
	Discutarea, elaborarea de ipoteze, analize, audiții, aplicații pe literatura muzicală a stilurilor paleo-medio și neo bizantin studiate, aferente cursului	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1

	Audierea și analizarea unor creații muzicale din literatura muzicală contemporană	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1
	Steve Reich, Philipp Glass, La Monte Young lucrări minimaliste, O Nemescu (spectralism), Laurie Andersen Spectacol Multimedia	Dialogul euristic, analiza, demonstrația, exemplificarea, audiția	1

Bibliografie:

Bibliografie generală

- * * * *Die Musik in Geschichte und Gegenwart. Allgemeine Enzyklopädie der Musik* hrsg. von Friederich Blume, 17 Bde., Kassel, Bärenreiter Bde. 1-14, 1949-1968
- * * * *Dicționar de termeni muzicali*, Dir. Zeno Vancea - București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984
- * * * *Larousse - Dicționar de mari muzicieni*, Univers Enciclopedic, București, 2000
- * * * *The New Grove's Dictionary of Music and Musicians*, coord. Stanley Sadie, 20 vol., London, Macmillan & Co, 1980
- Anghel, Irinel**, *Orientări, direcții, curente în cea de-a doua jumătate a secolului XX*, Editura Muzica, 1997
- Banciu Gabriel**, *Gen, opus, formă*, ed. Media-Musica, Cluj, 2006
- Banciu, Gabriel**, *Introducere în estetica retoricii muzicale*, Ed. MediaMusica, Cluj-Napoca, 2006.
- Bălan, George**, *O istorie a muzicii europene*, Ed. Albatros, 1975
- Bentoiu, Pascal**, *Gândirea muzicală*, Ed. muzicală, București, 1975
- Berger, W. G.** – *Clasicismul de la Bach la Beethoven*, Editura Muzicală, București, 1990
- Chircev, Elena** *Muzica românească de tradiție bizantină între neume și portativ*, vol 1 și 2 Editura Risoprint, Cluj Napoca 2013
- Chircev, Elena**, *Amprente românești în muzica de tradiție bizantină – studii*, Editura Risoprint, Cluj Napoca 2013
- Ciobanu, Gheorghe**, *Studii de muzicologie și bizantinologie*, Ed Muzicală, București, 1972
- Coresi Teodore** *Dramaturgie și retorică în muzica de cult creștină*, Editura Muzicală, București, 2008
- Cosma, Lazăr Octavian**, *Hronicul muzicii românești*, Ed. muzicală, București, 9 volume
- Cristescu, Constanța**, *Contribuții la valorificarea tradiției muzicale din banat și Transilvania*, Editura Muzicală, București 2011
- Cristescu, Constanța**, *Sigismund Toduță și stilul liturgic de la Blaj*, Editura Arpeggione, 2011
- Cristescu Constanța** *Izvoare bizantine în metamorfoze enesciene*, Editura Mușatinii, Suceava, 2011,
- Cresot, Marcel**, *Le style*, Presses Universitaire de France, Paris, 1963
- Diehl, Charles**, *Figuri bizantine*, Editura pentru literatură și Artă, 1969
- Ditman, Lorenz**, *Stil, Simbol, Structură*, Ed Meridiane, București, 1988
- Firca, Clemansa-Liliana**, *Direcții în muzica românească (1900-1930)*, Ed. Academiei, București, 1974

- Giuleanu, Vasile**, *Melodica bizantină*, Editura Muzicală, București 1981
- Herman, Vasile**, *Originile și dezvoltarea formelor muzicale*, Ed. Muzicală, București, 1982
- Herman, Vasile**, *Formă și stil în noua creație muzicală românească*, Ed. Muzicală, București, 1977
- Iliuț, V.** – *O carte a stilurilor muzicale*, vol. I, Editura Academiei de Muzică, București, 1996
- Niculescu, Stefan**, *Reflecții despre muzică*, Ed. Muzicală, București, 1980
- Panțiru, Grigore**, *Notația și ehurile muzicii bizantine*, Editura Muzicală, București, 1971
- Petrescu, I.D.**, *Studii de paleografie muzicală bizantină*, Editura Muzicală, București, 1984
- Pușcaș, Pavel**, *Aspecte ale cristalizării stilistice în arta muzicală*, teză de doct, A.M.G.D. Cluj Napoca 2001
- Secară Constantin**, *Muzica bizantină, doxologieș i înălțare*, Editura Muzicală, București, 2006
- Timaru Valentin** – *Stilistică Muzicală*, Ed. Media Musica, 2014
- Țăranu, Cornel**, *Elemente de stilistică muzicală, sec XX*, vol. 1, Conservatorul de Muzică Cluj- Napoca, 1981
- Vasile, Vasile**, *Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească*, Editura Interprint, București, 1997
- Vianu, Tudor**, *Opere, Studii de stilistică*, vol IV și V, București, ed Minerva, 1975
- Wellesz, Egon**, *Byzantinische Musik*, Jedermn Bucherei, Verlag, Ferdinand Hirt, in Breslau, 1927

Bibliografie obligatorie:

- Giuleanu, Vasile**, *Melodica bizantină*, Editura Muzicală, București 1981
- Iliuț, V.** – *O carte a stilurilor muzicale*, vol. I, Editura Academiei de Muzică, București, 2011
- Rîpă Constantin**. *Teoria superioară a muzicii*, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca 2001 cap *Sisteme tonale ale muzicii bizantine*
- Chircev, Elena** *Muzica românească de tradiție bizantină între neume și portativ*, vol 1 și 2 Editura Risoprint, Cluj Napoca 2013
- Chircev, Elena**, *Amprente românești în muzica de tradiție bizantină – studii*, Editura Risoprint, Cluj Napoca 2013
- Ciobanu, Gheorghe**, *Studii de muzicologie și bizantinologie*, Ed Muzicală, București, 1972

Dediu-Sandu, Valentina, *Atitudini, Alegeri, afecte,- despre stil și retorică în muzică*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010

Iliuț, V. - *De la Wagner la contemporani*, vol. I-V, Editura Muzicală, București, 1982, 1992, 1995, 1997, 1998, 2001

Iliuț, V. - *O carte a stilurilor muzicale*, vol. I,II, III, Editura Academiei de Muzică, București, 2011

Timaru Valentin - *Stilistică Muzicală*, Ed. Media Musica, 2014

Conținuturile aferente disciplinei sunt coroborate cu așteptările asociațiilor profesionale care pun accent pe dezvoltarea personală, a cunoștințelor și ideilor despre muzică, a stilurilor muzicale într-un context cultural postmodern în care profesorul, interpretul, sau creatorul de muzică accesează zone ale creativității utile sectorului de activitate artistic.

Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen	50 %
10.5 Seminar/laborator			50%

10.6 Standard minim de performanță:

Condiția frecventării cursurilor și seminariilor în proporție de 75 % este o condiție a intrării la examen. Examenul va consta într-o probă orală care tratează principalele teme teoretice abordate în cursul de stilistică. Standardul minim este cunoașterea compozitorilor perioadei stilistice a unei lucrări reprezentative și a minim 2 caracteristici a stilului.

Standardul minim pentru realizarea seminariilor este de un referat asupra unei lucrări a unui compozitor, analizată d.p.d.v. stilistic.

Realizarea unei mape cu lucrările de seminar cerute la fiecare curs.

Data completării	Titular de curs	Titular de seminar
20.09.2024	Conf. univ. Petru Stanciu	Conf. univ. dr. Petru Stanciu
Data avizării în departament	Semnătura titular de curs	Semnătura titular de curs
23.09.2024		
Director de departament		
		
Pr.Conf..univ.dr. ȘUȘMAN DRAGOȘ		